

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

**НАУКА И САВРЕМЕНИ
УНИВЕРЗИТЕТ 7**
Књига резимеа

Ниш, 10. новембар 2017.

НАУКА И САВРЕМЕНИ УНИВЕРЗИТЕТ 7

Књига резимеа

Садржај:

ФИЛОЗОФИЈА У СВЕТЛУ РАЗВОЈА НОВИХ ФИЛОЗОФСКИХ ДИСЦИПЛИНА

Горан Јаковљевић: ЕМПЕДОКЛОВА ХЕНОЛОГИЈА

Милан Јовановић: ОД УЗРОЧНОСТИ КАО УТИЦАЈА ДО УТРОЧНОГ
ПЛУРАЛИЗМА

Вукашин Милошевић: ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ФИЛОЗОФИЈЕ И
КОНТИНУИТЕТ ФИЛОЗОФСКЕ МИСЛИ

Александар Пешић: ПОЛОЖАЈ ФИЛОЗОФИЈЕ И ТЕХНИКЕ У
МАРКУЗЕОВИМ ДЕЛИМА

Биљана Радовановић: МЕСТО ФИЛОЗОФИЈЕ НАУКЕ У
ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОМ ПРОУЧАВАЊУ НАУКЕ

Сава Ристић: ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ И ЊИХОВЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПО
НАЦИОНАЛИЗАМ

Горан Ружић: ТУГЕНДХАТОВА ФОРМАЛНА СЕМАНТИКА КАО
МЕТАОНТОЛОГИЈА

Михаило Стојановић: ИСТИНА НА КРСТУ СИСТЕМА -
ПРОМИШЉАЊЕ ОДНОСА МУЗИЧКОГ И МОРАЛНОГ
ОБРАЗОВАЊА У ПЛАТОНА

ОКТОБАРСКА РЕВОЛУЦИЈА - НАСЛЕЂЕ И ИЗАЗОВИ

Бојан Благојевић РЕВОЛУЦИЈА НА ПЕРИФЕРИЈИ И
ПЕРМАНЕНТНА РЕВОЛУЦИЈА

Софија Божић, Душан Бајагић: ОКТОБАРСКА РЕВОЛУЦИЈА,
РУСИЈА И СОВЈЕТСКИ САВЕЗ НА СТРАНИЦАМА *СРПСКОГ/
КЊИЖЕВНОГ ЛИСТА*

Адријана Видић, Томислав Брлек: СТО ГОДИНА КОЈЕ СУ
ПОТРЕСЛЕ СВИЈЕТ - О КОМЕМОРАТИВНИМ ПРАКСАМА 1917.

Никола Дедић: ДВЕ ДЕФИНИЦИЈЕ КАПИТАЛИЗМА У *КАПИТАЛУ*

Растислав Динић: 'ПРАВИ ЦРВЕНИ ФАШИСТА' - МАКАВЕЈЕВЉЕВ
ЛЕЊИН КАО ПЕРФЕКЦИОНИСТИЧКА ФИГУРА

Весна Маричић: УТИЦАЈ ОКТОБАРСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ НА ДЕЛО СЕРГЕЈА ЕЈЗЕНШТАЈНА

Иван Т. Ристић: СОВЈЕТСКА РУСИЈА И КОМИНТЕРНА ПРОТИВ ‘ВЕРСАЈСКОГ ПОРЕТКА’ НА БАЛКАНУ ПОСЛЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Гордана Стојић: СОЦИОЛОГ И РЕВОЛУЦИЈА

ИСТОРИОГРАФИЈА И САВРЕМЕНО ДРУШТВО

Душан Бајагић, Софија Божић: ИСТРАЖИВАЊЕ ИСТОРИОГРАФИЈЕ КАО НАУЧНЕ ДИСЦИПЛИНЕ НА ПРИМЕРУ ПРИКАЗА И КРИТИКА У СРПСКОМ/КЊИЖЕВНОМ ЛИСТУ

Светлана Велимирац: ЕПИСТОЛАРНИ СВЕДОК: ЈЕДНА ЖЕНСКА ПЕРСПЕКТИВА ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Снежана Вукадиновић: ОД ПАНЕГИРИКА ДО ПРОПАГАНДЕ

Ежи Гжибовски, Мажена Гжибовска: THE ORTHODOX MILITARY CLERGY IN THE POLISH ARMY IN 1919/1949. HISTORIOGRAPHY AND ARCHIVAL SOURCES

Наталија Димић: САВРЕМЕНА СРПСКА/ЈУГОСЛОВЕНСКА ИСТОРИОГРАФИЈА О НЕМАЧКОЈ

Младен Живић: ХОМЕРОВА *ИЛИЈАДА* КАО ИСТОРИЈСКИ ИЗВОР

Младенка Ивановић: СТУДЕНТИ ИЗ СРБИЈЕ НА СТУДИЈАМА У ШВАЈЦАРСКОЈ ЗА ВРЕМЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Растко Ломпар: ОДНОС РЕЛИГИЈЕ И ФАШИЗМА У САВРЕМЕНОЈ ИСТОРИОГРАФИЈИ

Александар Лукић: ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ У НИШКОМ КРАЈУ 1925. ГОДИНЕ

Ирена Љубомировић: ПРОМЕНЕ У ИСТОРИЈСКОЈ НАУЦИ, УЛОГА ИСТОРИЧАРА И РАЗВОЈ ИСТОРИЈЕ ИСТОРИОГРАФИЈЕ

Александар Милетић: СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКЕ. ПОСЕТА БРИТАНСКИХ ЛАБУРИСТА ЈУГОСЛАВИЈИ 1950. ГОДИНЕ

Божица Младеновић: ДНЕВНИК ТОШКА ВЛАХОВИЋА КАО ИСТОРИЈСКИ ИЗВОР

Милан Момчиловић: ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ ЧЛАНОВА САВЕТА
КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1838. ДО 1858. ГОДИНЕ

Бојан Панић: ДА ЛИ СУ АЛБАНЦИ ИЛИРИ? ОСВРТ НА УЏБЕНИКЕ
ИСТОРИЈЕ

Мирослав Пешић, Милош Ђорђевић: ПОЛИТИЧКА ДЕЛАТНОСТ
НИКОЛЕ ПАШИЋА У ОКВИРУ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ УЧЕЊА
СВЕТОЗАРА МАРКОВИЋА

Александра Радосављевић, Дејан Гашић: ПЕРЦЕПЦИЈА ИЗВОРНИХ
ВЕСТИ О ФИРЕНТИНСКОЈ УНИЈИ ЦРКАВА У САВРЕМЕНОЈ
ИСТОРИОГРАФИЈИ

Александар Ракоњац: ПОКУШАЈ ТРАНЗИЦИЈЕ КА ПЛАНИРАЊУ
У ПРИВРЕДИ - ЈЕДНОГОДИШЊИ ПЛАН ПРОИЗВОДЊЕ
ИНДУСТРИЈЕ И РУДАРСТВА ЗА 1946.ГОДИНУ

Слободан Селинић: ЈЕЗИЧКИ СУКОБ У ЈУГОСЛАВИЈИ
1967: ИСТОРИЈСКЕ ЧИЊЕНИЦЕ, ИСТОРИОГРАФСKE
ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ И СЕЋАЊА УЧЕСНИКА

Бојан Симић: МИЛАН СТОЈАДИНОВИЋ У НОВИЈОЈ СТРАНОЈ
ИСТОРИОГРАФИЈИ

Владан Станковић: СРЕДЊЕВЕКОВНА ЖУПА ЗЕТА И ЊЕНА
НАСЕЉА

Александар Стојановић: АЛЕКСИНАЦ И ОКОЛИНА У
ИСТОРИОГРАФИЈИ: ДОМЕТИ И ПРОБЛЕМИ У ИСТРАЖИВАЊУ

Јасмина Шаранац Стаменковић: ИВАН ЂУРИЋ – НАУЧНИК,
СВЕДОК, УЧЕСНИК

МЕДИЈИ И ЈАВНА КОМУНИКАЦИЈА У САВРЕМЕНОМ ОКРУЖЕЊУ

Татјана Вулић, Марга Митровић: РЕФЛЕКСИЈЕ НОВОГ ЗАКОНА О
НАСИЉУ У ПОРОДИЦИ У САВРЕМЕНОЈ СРПСКОЈ ШТАМПИ

Маја Костадиновић: УТИЦАЈ НЕВЕРБАЛНИХ ЗНАКОВА НА
КОМУНИКАЦИЈЕ У САВРЕМЕНОМ ОКРУЖЕЊУ

Јелена Војиновић Костић: ТЕОРИЈСКИ ОСВРТ НА ЈАВНИ ЈЕЗИК У
СЛУЖБИ ПОЛИТИКЕ

Андреа Ратковић: ХЕРМЕНЕУТИЧКИ ОСВРТ НА ЈЕЗИК ТЕЛА И ЊЕГОВЕ МЕДИЈСКЕ (ЗЛО)УПОТРЕБЕ

Драган Стефановски: УЛОГАТА НА МЕДИУМИТЕ И КУЛТУРАТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА ВО СВЕТОТ НА ГЛОБАЛНОТО

ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ У ОБЛАСТИ КОМУНИКОЛОГИЈЕ И НОВИНАРСТВА

Велибор Петковић: ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ У НОВИНАРСТВУ - УНАПРЕЂЕЊЕ ПРОФЕСИЈЕ ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЈА МЛАДИХ?

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЕ САВРЕМЕНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Нина Лазаревић - ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНЦИЈА У САВРЕМЕНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Драгана Љубисављевић: ПРОБЛЕМСКО УЧЕЊЕ - ПЕРСПЕКТИВА САВРЕМЕНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Јелена Максимовић, Јелена Османовић: ПРОБЛЕМИ И ДИЛЕМЕ САВРЕМЕНЕ РЕФЛЕКСИВНЕ НАСТАВЕ У ПОВЕЗИВАЊУ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ КРОЗ АКЦИОНА ИСТРАЖИВАЊА

Марија Марковић: РАЗВОЈ КОМПЕТЕНЦИЈА НАСТАВНИКА ЗА ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Сузана Марковић Крстић: ШКОЛОВАЊЕ ОМЛАДИНЕ У ДРУШТВЕНОМ КОНТЕКСТУ - ОБРАЗОВАЊЕ КАО КАНАЛ ДРУШТВЕНЕ ПОКРЕТЉИВОСТИ

Живорад Миленовић: МОДЕЛ ОБРАЗОВАЊА УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ЗА ЗАНАТСКА ЗАНИМАЊА

Емануела Милетић: ПРОБЛЕМСКА НАСТАВА - ПАРАДИГМА САВРЕМЕНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Биљана Милошевић Шошо: УТИЦАЈ ПОРОДИЧНИХ И СУПКУЛТУРНИХ ВРЕДНОСТИ НА СОЦИЈАЛНУ МОБИЛНОСТ - ПРИМЕР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Македонка Радуловић, Ирена Алвировић: THE INFLUENCE OF EDUCATION ON FAMILY VALUES AMONG YOUNG PEOPLE IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA

Милан Станковић: ДЕЧИЛИ ОБРАЗОВНО-ИСТРАЖИВАЧКИ КАМП У ПРИРОДИ

Весна Станковић Пејновић: КОМЕРЦИЈАЛИЗАЦИЈА ОБРАЗОВАЊА

Тамара Стојановић Ђорђевић, Војислав Илић: ПЕДАГОШКЕ ПАРАДИГМЕ ШКОЛЕ У БУДУЋНОСТИ

Mariana Crasovan: PROFESSIONAL DEBUT OF TEACHERS BETWEEN MYTH AND REALITY

ЕМПИРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА У ПСИХОЛОГИЈИ

Гордана Ђигић, Љиљана Марковић: ОСОБИНЕ ЛИЧНОСТИ И ИМПУЛСИВНО ТРАЖЕЊЕ СЕНЗАЦИЈА КАО ПРЕДИКТОРИ ИЗЛОЖЕНОСТИ НАСИЉУ И СКЛОНОСТИ КА ВРШЕЊУ НАСИЉА

Миодраг Миленовић: СУОЧАВАЊЕ СА СТРЕСОМ И НЕКЕ ОСОБИНЕ ЛИЧНОСТИ СТУДЕНАТА

Небојша Милићевић, Мирослав Комленић, Иван Цветановић: ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ ЕСТЕТСКОГ ДОЖИВЉАЈА УМЕТНИЧКИХ ПОРТРЕТА ЖЕНА

Кристина Ранђеловић: ОСНОВНЕ ПСИХОЛОШКЕ ПОТРЕБЕ И ЕГО ФУНКЦИОНИСАЊЕ КАО ПРЕДИКТОРИ САМОПОШТОВАЊА

Снежана Стојиљковић, Штефица Станковић, Јелисавета Тодоровић: САМОПОШТОВАЊЕ И МОРАЛНО РАСУЂИВАЊЕ АДЛЕСЦЕНАТА ИЗ ДИСФУНКЦИОНАЛНИХ ПОРОДИЦА

Јелисавета Тодоровић, Снежана Видановић: КВАЛИТЕТ БРАКА И АНДРОГИНОСТ ПАРТНЕРА

Јелисавета Тодоровић: ТРАНС-ГЕНЕРАЦИЈСКИ ПРЕНОС КАРАКТЕРИСТИКА ПОРОДИЧНИХ ОДНОСА

ДРУШТВЕНЕ НЕЈЕДНАКОСТИ У СРБИЈИ - ИЗВОРИ И ИСХОДИ

Јелена Божиловић: ОТПОР ОДОЗДО - УРБАНИ ПОКРЕТИ И
ПОЛИТИЗАЦИЈА ПРАВА НА ГРАД

Горана Ђорић: КОНЗИСТЕНЦИЈА ВРЕДНОСНИХ ОРИЈЕНТАЦИЈА
ДРУШТВЕНИХ СЛОЈЕВА У СРБИЈИ: РЕЗУЛТАТИ АНАЛИЗЕ EVS
БАЗЕ ПОДАТАКА

Милена Јовановић-Крањец: СОЦИЈАЛНА ИСКЉУЧЕНОСТ У
ОБРАЗОВАЊУ - ПРИМЕР СТУДЕНАТА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Немања Крстић: КЛАСНЕ РАЗЛИЧИТОСТИ ПОРОДИЧНИХ ПРАКСИ

Бисерка Кошарац: ПОРОДИЦЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ -
СТРАТЕГИЈЕ ПРЕЖИВЉАВАЊА СИРОМАШТВА

Слободан Миладиновић: ПРИТИСАК ДРУШТВЕНИХ
НЕЈЕДНАКОСТИ НА МЛАДЕ КАО ПОДСТИЦАЈ ОДЛИВА
МОЗГОВА

Љубиша Митровић: СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА, ДРУШТВЕНЕ
НЕЈЕДНАКОСТИ И ПРОМЕНЕ У СОЦИЈАЛНОЈ СТРУКТУРИ

Јелена Петковић: ГРАД И УРБАНА КУЛТУРА У СРБИЈИ У
КОНТЕКСТУ ДРУШТВЕНИХ НЕЈЕДНАКОСТИ И РАЗЛИКА

ЦЕНТАР И ПЕРИФЕРИЈА НАУЧНЕ ПРОДУКЦИЈЕ

Миле Вукајловић: ИЗАЗОВИ УПОТРЕБЕ ОПШТЕГ
МЕТОДОЛОШКОГ ПРИСТУПА АНАЛИТИКЕ ВЕЛИКИХ
СКУПОВА ПОДАТАКА У ДРУШТВЕНИМ НАУКАМА У ЗЕМЉАМА
ПЕРИФЕРИЈЕ НАУЧНЕ ПРОДУКЦИЈЕ

Милош Јовановић: ЗНАЊЕ ИЗ ЦЕНТРА, АМБИВАЛЕНТНЕ
ПОСЛЕДИЦЕ НА ПОЛУПЕРИФЕРИЈИ: ЕФЕКТИ ЛГБТ
ПОЛИТИКЕ ЕУ У СРБИЈИ.

Тања Цветковић: ТРАГОВИ КАРИПСКО-ЕНГЛЕСКОГ У
РОМАНУ *THE ORIGIN OF WAVES*

Софија Божић, Душан Бајагић:
Институт за новију историју Србије

ОКТОБАРСКА РЕВОЛУЦИЈА, РУСИЈА И СОВЈЕТСКИ САВЕЗ НА СТРАНИЦАМА СРПСКОГ/ КЊИЖЕВНОГ ЛИСТА

У *Српском/Књижевном листу*, гласилу за књижевност, културу и друштвена питања, руске теме присутне су на различите начине: кроз књижевна (прозна и поетска) остварења руских писаца и песника, савременика и класика, кроз приказе књига руских аутора из области књижевности, историје и културе, кроз историјске есеје о српско-руским односима и разне друге осврте на културу, историју и политику Русије и Совјетског Савеза. У раду ћемо анализирати чланке који се баве руским темама, с посебним освртом на прилоге посвећене, непосредно или индиректно, Октобарској револуцији 1917. године. Између осталог, покушаћемо да утврдимо каква је рецепција Октобарске револуције и њених последица по руско друштво, друге европске државе и свет у целини, на страницама *Српског/Књижевног листа*. Фокусираћемо се нарочито на бољшевичке утицаје код Срба, односно на текстове који се баве оним питањима из српске историје и културе којасу у вези с драматичним променама изазваним Октобарском револуцијом.

Кључне речи: *Српски/Књижевни лист*, Русија, Совјетски Савез, Октобарска револуција

OCTOBER REVOLUTION, RUSSIA AND THE SOVIET UNION ON THE PAGES OF SERBIAN/LITERARY JOURNAL

In the *Serbian/Literary Journal*, newspaper for Literature, Culture and Social Issues, Russian themes are present in different ways: through literary (prose and poetic) works by Russian writers and poets, contemporary works and classics, through the reviews of books by Russian authors in the field of literature, history and culture, through historical essays on Serbian-Russian relations and various other reviews related to the culture, history and politics of Russia and the Soviet Union. In this paper we will analyze articles dealing with Russian themes, with special reference to texts dedicated to, directly or indirectly, the October Revolution of 1917. Among other things, we will try to determine what is the reception of the October Revolution and

its consequences for the Russian society, other European countries and the whole world, on the pages of the *Serbian/Literary Journal*. We will focus in particular on the Bolshevik influences of the Serbs, that is, on the texts dealing with those issues from Serbian history and culture related to the dramatic changes caused by the October Revolution.

Key words: *Serbian/Literary Journal*, Russia, Soviet union, October Revolution

Adrijana Vidić, Tomislev Brlek
Sveučilište u Zadru

STO GODINA KOJE SU POTRESLE SVIJET: O KOMEMORATIVNIM PRAKSAMA 1917.

Povjesničar i psiholog Eelco Runia smatra da je „žudnja za komemoracijom (...) glavni povijesni fenomen našega vremena“, ali i da se, unatoč njezinoj sveprisutnosti, komemoracija „nikad ne doživljava ozbiljnom onoliko koliko bi to trebalo“. Položaj povjesničara je u tom pogledu posebno neurotičan jer ga „koči strah da je iz nekog razloga neprikladno predati se toj želji“ za komemoriranjem koju gaji disciplina kojom se bavi. Neke drugačije dualnosti i neurotične inhibicije vezane su uz komemoriranje revolucionarne 1917. godine u Rusiji. Primjerice, ne samo da je, najopćenitije uzevši, pogled na revoluciju dvostruk, nego se 1917. odnosi na dva revolucionarna događaja od kojih je prvi iz određenih razloga posve skrajnut. Izlaganjem ćemo nastojati kontekstualizirati sovjetske i postsovjetske komemorativne prakse vezane uz Februarsku i Oktobarsku revoluciju, a posebna pažnja bit će posvećena upravo njihovoj stogodišnjici.

Ključne riječi: komemoracija, pamćenje, povijest, Rusija, Oktobarska revolucija, Februarska revolucija, nelagoda.

ONE HUNDRED YEARS THAT SHOOK THE WORLD: COMMEMORATING 1917

While admitting that the “desire to commemorate [is] the prime historical phenomenon of our time,” historian and psychologist Eelco Runia points out that, while apparently ubiquitous, commemoration is in fact “never taken as seriously as it should be.” The position of the historian becomes